Bak kunsten

med Kiyoshi Yamamoto og Kari Aasen

Buskerud kunstsenter

DKS Buskerud, 2., 5. & 8.trinn 2026/2027

Lærerveiledning

Informasjon- og undervisningsmateriell som tillegg til formidlingssekvens med en av Buskerud kunstsenters formidlere

www.kibkunst.no

Til lærerne

Denne lærerveiledningen inneholder følgende:

- Informasjon om samtidskunst og om kunstnerne Kiyoshi Yamamoto og Kari Aasen.
- Informasjon om hvorfor undervisning om samtidskunst er relevant for elevene.
- Hvem Buskerud kunstsenter er.
- Forslag til etterarbeid knyttet opp mot ordinær undervisning og lærerplanverk (LK20).
- Begrepsoppklaring (som vedlegg).

Spørsmål til formidlerbesøket eller lærerveiledningen? Kontakt koordinator ved Buskerud kunstsenter, Maria Bårdsdatter Foslie.

Hva er samtidskunst?

Samtidskunst er kunst som blir laget i vår tid, fra rundt 1970 og fram til i dag. Den tar ofte opp aktuelle temaer som samfunn, politikk, identitet og teknologi, og kan uttrykkes på mange ulike måter – for eksempel gjennom *installasjoner, performance,* video, fotografi og immaterielle eller fysiske kunstobjekter. I samtidskunst kan også idéen bak verket ofte være like viktig som hvordan verket ser ut.

I formidlingsbesøket fra Buskerud kunstsenter møter elevene en *Behind the Scene*-video med intervjuer av to kunstnerne Kiyoshi Yamamoto og Kari Aasen. I tillegg til videoen møter elevene skulpturer som de har laget gjennom et kunstnerisk samarbeid.

Svane (2020) av Torunn Myrann, Høstutstillingen

Sink&Soap (2025) av Logie Ballage, Buskerud kunstsenter

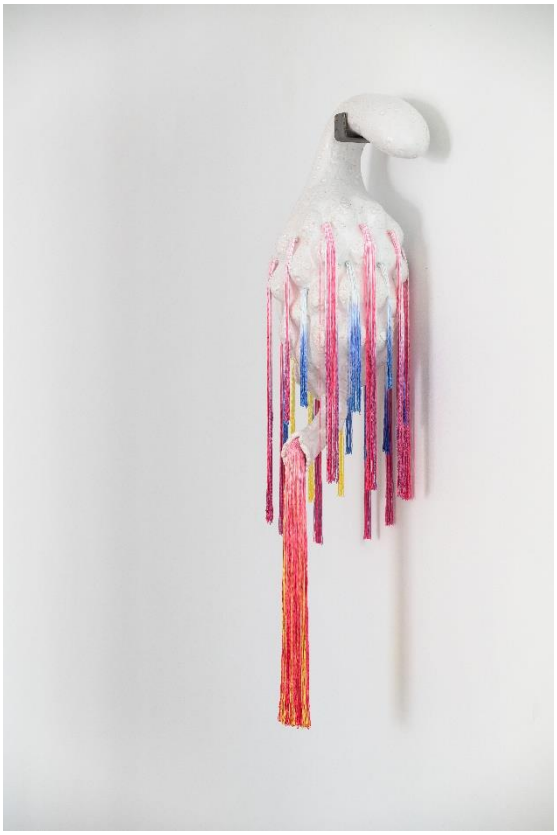

CONVERSATIONS (2023) av Kari Aasen og Kiyoshi Yamamoto, Buskerud kunstsenter

Skulpturer kan være laget av et materielt volum i det virkelige rom, f.eks. et interiør, en park, et naturområde (Mørstad, 2026) eller være objekter i ulike materialer som stein, metall, plast, tekstil, resirkulerte materialer, og så videre. I samtidskunsten er ikke skulptur bare den tradisjonelle oppfatningen av en statue på en sokkel, men de kan henge fra tak eller vegg, være noe man kan gå inn i eller rundt, og så videre.

Bak kunsten med Kiyoshi Yamamoto og Kari Aasen

DKS-produksjonen som besøker din skole

Formidlingssekvensen varer i 1 time og består av en *Behind-the-scene-video*, to keramiske skulpturer med tekstil, et tekstilarbeid i form av en jakke og samtale med kunstformidler. Nøkkelordene som står i fokus under sekvensen er utforsking, samtale/dialog, kommunikasjon, prosess og refleksjon, med utgangspunkt i relevante kompetansemål (s.5).

Visning av *Behind the Scene video*, skulpturer og samtale med kunstformidler

Gjennom dialogbasert tilnærming blir det lagt opp til at elevene ikke bare er tilskuere, men aktive deltakere. Vi ønsker å gi elevene en større forståelse av samtidskunst som kunstnerisk ytringsform, i tillegg til at elevene kan sette ord på egne følelser og opplevelser i møte med kunst. Her er samtalen det viktigste, ikke å komme frem til en felles fasit.

Kunstnerisk samarbeid og metode

Arbeidene elevene møter i klasserommet er skulpturer som har oppstått gjennom et samarbeid mellom Aasen og Yamamoto, hvor kunstnerne har arbeidet med to ulike materialer: keramikk og tekstil.

Under samarbeidet arbeider de to kunstnerne tett gjennom hele prosessen, fra utviklingen av verkene og helt frem til verkene møter publikum. De utforsker felles temaer som farger og repetisjon, gjennom ulike materialer og teknikker.

Skulpturene elevene møter er fra en serie som heter «*CONVERSATIONS*» der kunstnerne har gjort intervensjoner i hverandres materialer. Samarbeidet mellom de to kunstnerne synliggjør hvordan ulike kunstuttrykk kan påvirke og berike hverandre, og vektlegger prosessen som ligger *bak kunsten.*

Skulptur fra serien CONVERSATIONS (ikke med i produksjonen)

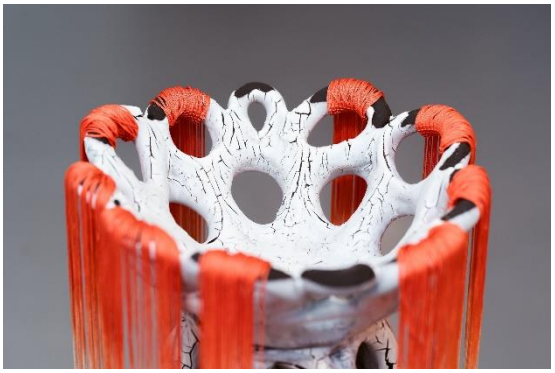

Skulptur fra serien CONVERSATIONS (med i produksjonen)

Kunstnerne

Kiyoshi Yamamoto

Yamamoto arbeider med tekstil, installasjon og performance, og er kjent for fargesterke romlige verk, kostymer og masker. Yamamoto bruker både nye og gjenbrukte materialer og arbeidene er ofte ladet med konfronterende spørsmål relatert til samfunnets strukturer, sosialt og politisk. I sin kunst tematiserer Yamamoto identitet, fellesskap og samfunn gjennom visuelle og kroppslige uttrykk, som performance.

Kari Aasen

Aasen er keramiker og arbeider med skulpturelle former i steintøysleire og porselen. Aasen har et organisk og materialbasert formspråk, der prosess, tid og gjentakelse står sentralt. Arbeidene hennes bærer tydelige spor av håndverket og utforsker forholdet mellom struktur, overflate og bevegelse.

Hvorfor er dette relevant for elevene i dag?
Visuelle kunstfag i grunnskolen har fått færre timer over tid i den obligatoriske undervisningen. Samtidig vet vi at eksponering og arbeid med visuell og materiell kultur bidrar til å styrke elevenes selvbilde og identitetsutvikling, gir forståelse av mangfold og skaper mening i tilværelsen (Utdanningsdirektoratet, 2020).

Som visuell aktør i kunstfeltet ønsker Buskerud kunstsenter å styrke relasjonen mellom barn og samtidskunst ved å utvide forståelsen for hvordan man kan jobbe visuelt og materielt.

Med produksjonen ønsker vi også å utforske samarbeid i kunsten som metode, og hvordan det å utfordre hverandre kan være verdifullt i en slik prosess. Vi ønsker å vise eksempler til hvordan en samarbeidsmetode kan materialisere seg, ved at elevene møter skulpturer og får tilgang på refleksjonene til kunstnerne og prosessene bak skulpturene de møter.

Buskerud Kunstsenter er et regionalt kunstsenter for Buskerud fylke som ligger i Drammen. Senteret er en kunstnerstyrt institusjon og er en del av foreningen Kunstsentrene i Norge som består av 15 kunstsentre på nasjonalt plan. Kunstsenteret jobber aktivt med utstillinger i galleriet, salg av kunst i kunstbutikk, kunst i offentlig rom og med produksjoner for Den kulturelle skolesekken.

Kompetansemål i LK20 som kan brukes som utgangspunkt for formidlingsbesøket og etterarbeid.

Bak kunsten støtter elevenes arbeid med kompetansemålene i kunst og håndverk på mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Gjennom møte med samtidskunst, kunstneriske arbeidsprosesser og skapende samarbeid får elevene erfaring med utforsking, refleksjon, materialkunnskap og visuell kommunikasjon. For 5. trinn er det valgt kompetansemål etter 7. trinn, da disse representerer kompetansen elevene arbeider mot på mellomtrinnet. For 8. trinn er det valgt kompetansemål etter 10. trinn, som er sluttkompetansen for ungdomstrinnet.

Kompetansemål i Kunst og håndverk
Etter 2. trinn

1. Utforske ulike visuelle uttrykk og bygge videre på andres ideer i eget skapende arbeid.
2. Eksperimentere med form, farge, rytme og kontrast.
3. Undersøke egenskaper ved materialer og dele sanseerfaringer.

Etter 5. trinn (- leder mot 7.trinn)

1. Bruke ulike strategier for idéutvikling og problemløsing.
2. Utforske og reflektere over hvordan følelser og meninger vises i kunst, og bruke symbolikk og farge til å uttrykke følelser og meninger i egne arbeider.
3. Analysere visuelle virkemidler i ulike medier og belyse et aktuelt tema.
4. Utforske og reflektere over hvordan følelser og meninger vises i kunst, og bruke symbolikk og farge til å uttrykke følelser og meninger i egne arbeider.

Etter 8.trinn (- leder mot 10. trinn)

1. Undersøke hvordan kunst kan bidra i samfunnskritikk, og skape kunstuttrykk som belyser utfordringer i egen samtid
2. Analysere hvordan identitet og stedstilhørighet kommuniseres i kunst eller gjenstander
3. Reflektere kritisk over visuelle virkemidler og eksperimentere med ulike visuelle uttrykk i en skapende prosess

Tverrfaglige temaer ellers:

Demokrati og medborgerskap:

Diskutere kunstens rolle i samfunn, ulike kulturer og perspektiv.

Folkehelse og livsmestring

Snakke om opplevelser, identitet og tilhørighet gjennom kunst.

Forslag til etterarbeid

Under ligger to forslag til etterarbeid der sansning, samarbeid, utforskning og forandring er fellesnevnerne. Oppbygningen og innholdet av etterarbeidet tilpasses av lærer til 2. 5. og 8.trinn sine kompetansemål (s.5).

Etterarbeid, mål:

- Utvikle evne til skapende tankeprosesser og praktisk problemløsning.
- Opparbeide praktiske ferdigheter og evne til å stille spørsmål, møte utfordringer i hverdagen og se muligheter i ukjente situasjoner.
- Bruke verktøy til å utforske meninger, ideer og følelser og til å uttrykke seg gjennom ulike formater og arenaer.
- Arbeide med visuell og materiell kultur for å styrke identitetsutvikling og selvbilde, og forstå mangfold og skape mening i tilværelsen.
- Undersøke egenskaper med materialer og dele sanseerfaringer.

Kunst og håndverk 2. 5. og 8.trinn:

1. **Samarbeid om å lage en / flere skulptur/er av motstridende materialer / objekter**

Del 1 - Valg av materialer: Elevene velger seg et materiale/objekt hver fra et større utvalg materialer/objekter.
Del 2 – Finn en partner: Deretter skal de finne en samarbeidspartner i klassen med det de mener har det motsatte materialet/objektet.
Del 3 – Argumenter: Elevene argumenterer for hvorfor materialene/objektet er motsatte av hverandre: eks: “glass og fjær fordi…”, “vann og tørr sand fordi:…..”, “plast og papir fordi….”, etc.
Del 4 – Samarbeid om å lage skulptur: Elevene lager en felles skulptur med materialene de har valgt.
Del 5 - Refleksjon: Elevene reflekterer rundt hva skulpturen de har laget kan bety, om den/de betyr noe annet nå enn før den/de ble satt sammen.

2. **Samarbeid om å lage et objekt/kunstverk med utfordring og forandring som metode:**

Del 1 - Gå i par og velg materialer / teknikk: Elevene går i par med et utvalg materialer.
Del 2 - En lager - en ser på: I en tidsbegrenset periode begynner Elev A begynner å lage noe: en tegning / collage / en skulptur.
Del 3 - En lager - en ser på: Elev B tar over og skal endre på verket / ta det i en ny retning. Samme tidsbegrenset periode.
Elev A og B gjør dette 3-4 ganger før aktiviteten er ferdig.
Del 4 - Felles refleksjon og spørsmål - stilles av lærer til elevene: til Elev A: *Hvordan var det å se det du lagde ble endret i starten? Hva skjedde med ideen din da elev B tok over? Til Elev B: Var det vanskelig å endre på det elev A hadde laget? Ja, hvorfor? Nei, hvorfor ikke? Elev A og B: Hva syns dere om resultatet?* - Eller lignende.

Kilder

Utdanningsdirektoratet. (u.å.). *Kompetansemål etter 2. trinn – læreplan i kunst og håndverk (KHV01-02).* Hentet 05.mai 2026 fra https://www.udir.no/lk20/khv01-02/kompetansemaal-og-vurdering/kv156

Utdanningsdirektoratet. (u.å.). *Kompetansemål etter 7. trinn – læreplan i kunst og håndverk (KHV01-02).* Hentet 05.mai 2026 fra https://www.udir.no/lk20/khv01-02/kompetansemaal-og-vurdering/kv158

Utdanningsdirektoratet. (u.å.). *Kompetansemål etter 10. trinn – læreplan i kunst og håndverk (KHV01-02).* Hentet 07.mai 2026 fra https://www.udir.no/lk20/khv01-02/kompetansemaal-og-vurdering/kv159

Utdanningsdirektoratet. (u.å.). *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen.* Hentet 07.mai 2026 fra https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/

Aasen, K. (u.å.). *Conversations.* Hentet 05.mai 2026 fra https://www.kariaasen.no/conversations/

Myrann, T (u.a). Svane (2020). (Fotografi på Høstutstillingen). Hentet 15.juni.2026 fra Torunn Myrann – Statens kunstutstilling, Høstutstillingen

Mørstad, Erik: *skulptur* i *Store norske leksikon* på snl.no. Hentet 15. juni 2026 fra https://snl.no/skulptur

Brekke, Aase-Hilde: *performancekunst* i *Store norske leksikon* på snl.no. Hentet 15. juni 2026 fra https://snl.no/performancekunst

Thorkildsen, Åsmund; Gunnerød, Sissel: *installasjon - kunst* i *Store norske leksikon* på snl.no. Hentet 15. juni 2026 fra https://snl.no/installasjon_-_kunst

Ornament i *Store norske leksikon* på snl.no. Hentet 15. juni 2026 fra https://snl.no/ornament

Vedlegg

Begrepsoppklaring:

Ornament: «Et ornament er et smykkende element av plastisk, malerisk eller lineær art på en gjenstand innen arkitektur eller brukskunst» (*Store norske leksikon, Ornament, 2026).*

Installasjon / kunstinstallasjon: «Installasjon er romkunst. Installasjonskunst presenterer rom og objekter. Objektene er ofte gjenstander fra dagliglivet. Betrakteren blir oppmerksom på hvordan objekter er plassert i rommet, og inviteres til deltagelse» (Gunnerød, 2026).

Performance / Performancekunst: «Performancekunst er et samlebegrep for eksperimentell kunstutøvelse hvor kunstnerens fysiske tilstedeværelse er viktig. Virkemidlene er mange: handlinger, gester, bevegelser, koreografi, bruk av tekst, video, foto, objekter, installasjon og digitale uttrykksformer. Performance kan problematisere, utfordre og aktualisere estetiske, filosofiske, kroppslige og psykologiske temaer, politisk og sosial urett, og kan utfordre allmenne oppfatninger om «rett og galt»» (Brekke, 2026).